

Y PWYLLGOR ADDYSG A DYSGU GYDOL OES

ADRODDIAD DRAFFT I'R CYNULLIAD O DAN REOL SEFYDLOG 9.9

MAI 2001 I EBRILL 2002

1 Cyflwyniad

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi ein gweithgareddau o fis Mai 2001 i Ebrill 2002. Gellir gweld copïau o'n hadroddiadau, agendâu, papurau, cofnodion a thrawsgrifiad y cyfarfodydd ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol

2 Aelodaeth

2.1 Yr aelodau cyfredol yw: Gareth Jones (Cadeirydd), Jane Davidson (Y Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes), Lorraine Barrett, Mick Bates, Cynog Dafis, Janice Gregory, Jonathan Morgan, Helen Mary Jones, Huw Lewis ac Alun Pugh.

2.2 Bu nifer o newidiadau i'r Aelodaeth yn ystod cyfnod yr adroddiad:

- Ymunodd Mick Bates yn lle Eleanor Burnham ar 16 Hydref 2001;
- Ymunodd Helen Mary Jones yn lle Pauline Jarman ar 21 Mawrth 2002; a
- Gwnaed Gareth Jones yn Gadeirydd yn lle Cynog Dafis ar 21 Mawrth 2002.

3 Cylch Gorchwyl a Chyfrifoldebau

3.3 Mae cylch gorchwyl y Pwyllgor yn seiliedig ar bortffolio'r Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes. Addysg a dysgu gydol oes yw'r portffolio hwnnw ac mae'n cynnwys, ymhlith pethau eraill, y cwricwlwm cenedlaethol a chymwysterau, pob agwedd ar weinyddu a threfnu ysgolion, addysg uwch ac addysg bellach, polisïau cyflogaeth gyda'r pwyslais ar yr ochr gyflenwi - gan gynnwys y Fargen Newydd - a gwaith y gwasanaeth cyflogi, y gwasanaethau gyrfaoedd a hyfforddiant sy'n ymwneud â gwaith.

3.4 Nodir cyfrifoldebau'r pwyllgorau pwnc yn rheol sefydlog 9.

4 Blaenoriaethau

4.1 Rydym wedi ceisio datblygu ffordd strategol o weithio. Rydym wedi canolbwyntio ar dair

blaenoriaeth allweddol yn ystod cyfnod yr adroddiad. Fe wnaethom gwblhau adolygiad o'r polisi ar Ddarparu Llefydd mewn Ysgolion ym mis Gorffennaf 2001 ac ar Addysg Uwch ym mis Ionawr 2002 ac rydym ar hyn o bryd yn cynnal adolygiad o'r Iaith Gymraeg Mewn Addysg.

4.2 Rydym wedi ymrwymo i wneud ein gwaith yn fwy hygyrch i bobl Cymru. I'r perwyl hwn, ym mis Ionawr 2002, cynhaliwyd cyfarfod pwyllgor yng Nghanolfan y Dechnoleg Amgen, Machynlleth a hefyd fe wnaethom lansio ein hadroddiad ar addysg Uwch yng Ngholeg Cerdd a Drama Cymru, Caerdydd.

5 Gwaith a'r hyn a gyflawnwyd hyd yn hyn

5.1 Yn ystod cyfnod yr adroddiad fe wnaethom gwrdd 18 o weithiau. Y prif bethau y gwnaethom eu cyflawni oedd:

6 Datblygu Polisi – rheol sefydlog 9.7 (i)

Adolygiad o'r Polisi ar Ddarparu Llefydd mewn Ysgolion

6.1 Fe wnaethom etifeddu'r adolygiad hwn gan y Pwyllgor Addysg Cyn 16 oed, Ysgolion ac Addysg Gynnar sydd bellach wedi'i ddiddymu. Cyhoeddwyd ein hadroddiad ac fe'i cyflwynwyd gerbron y Cynulliad ar 10 Gorffennaf 2001.

6.2 Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi derbyn argymhellion y pwyllgor ac wedi sefydlu gweithgor ar y cyd gydag Archwiliad Dosbarth a Chymdeithas y Cyfarwyddwyr Addysg yng Nghymru (ADEW), i gynllunio methodoleg i fesur faint o le sydd mewn ysgol. Hefyd, o ganlyniad i'r adroddiad, mae arian ychwanegol ar gael i awdurdodau addysg lleol fynd i'r afael â'r mater hwn.

Adolygiad o'r Polisi ar Addysg Uwch

6.3 Fe wnaethom gwblhau ein hadolygiad o'n polisi ar addysg uwch. Dechreuwyd yr adolygiad polisi hwn yn ystod y cyfnod adrodd diwethaf (Tachwedd 2000) a cafodd ei gwblhau ym mis Ionawr 2002. Lansiodd yr adroddiad yng Ngholeg Cerdd a Drama Cymru ar 15 Ionawr. Yn yr adroddiad, nodir ein gweledigaeth ar gyfer addysg uwch yng Nghymru a'r argymhellion a wnaed i'r Gweinidog. Bu'r adolygiad yn ystyried materion cenedlaethol, Ewropeaidd a rhyngwladol, ynghyd ag amcanion dysgu, ymchwil ac economaidd o fewn y sector.

6.4 Fe wnaethom ymweld â Senedd yr Alban a Chynulliad Gogledd Iwerddon, lle cynhaliwyd cyfarfod pwyllgor ffurfiol gydag aelodau Pwyllgor Addysg Bellach ac Uwch, Hyfforddiant a Chyflogaeth Gogledd Iwerddon.

6.5 Mewn ymateb i'r adolygiad hwn, cyhoeddodd Llywodraeth Cynulliad Cymru strategaeth ar

gyfer y sector addysg uwch yng Nghymru – *Addysg Uwch a'r Wlad sy'n Dysgu*. Mae'r Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes wedi nodi nifer o gynigion pwysig yn seiliedig ar yr adroddiad ac mae wedi ymrwmo i roi gwybod i'r pwyllgor am unrhyw gynnydd.

Adolygiad o'r Polisi ar yr Iaith Gymraeg mewn Addysg

6.6 Rydym yn y broses o gynnal adolygiad o'r iaith Gymraeg mewn addysg. Mae'r Pwyllgor Diwylliant yn cynnal adolygiad cyffredinol o'r polisi ar yr iaith Gymraeg a bydd y pwyllgor hwn yn darparu'r adran ar addysg.

6.7 Byddwn yn ceisio diffinio gwerth dwyieithrwydd ac addysg i weledigaeth y Cynulliad Cenedlaethol ar gyfer meithrin hunaniaeth unigryw ac amrywiol i Gymru. Bydd y Pwyllgor yn awgrymu strategaeth i helpu i wireddu'r weledigaeth hon.

6.8 Fe wnaethom hefyd gyfrannu at ddatblygiadau polisi allweddol sy'n cael eu rhoi ar waith gan y Gweinidog Addysg a Dysgu Gydol Oes.

7 Adolygiad o Wariant a Gweinyddiaeth – rheol sefydlog 9.7 (ii)

7.1 Cyflwynodd y Gweinidog adroddiad misol i'r pwyllgor ar bolisiâu, ymgynghoriadau, cyllideb a materion eraill. Roedd y Cadeirydd a'r Gweinidog yn cytuno ar y materion oedd i'w cynnwys ym mhob adroddiad o flaen llaw. Byddai'r pwyllgor yn holi'r Gweinidog am ei hadroddiad, yn ôl yr angen, gan ofyn am esboniadau pellach ar rai materion.

8 Cyrff Cyhoeddus a Noddir gan y Cynulliad – rheol sefydlog 9.7(iii)

8.1 Fe wnaethom holi Cyngor Cenedlaethol ELWa ar ei strategaeth gorfforaethol ddrafft a'i hadolygiad ariannu, ar ôl iddo gael ei sefydlu yn gynharach yn y flwyddyn.

8.2 Ymddangosodd ACCAC (Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru) gerbron y pwyllgor i drafod ei gynllun corfforaethol ar gyfer 2002/03-2004/05.

8.3 Cafwyd cyflwyniad gan Estyn ar ei adroddiad blynyddol ar flwyddyn academaidd 2000 - 2001. Yn dilyn ei chyflwyniad, holwyd y Prif Arolygydd dros Addysg a Hyfforddiant gan y pwyllgor am ganfyddiadau'r adroddiad a'i goblygiadau polisi. Nid yw Estyn yn gorff sy'n cael ei noddi gan y Cynulliad ond mae'n gweithio'n agos gyda'r Cynulliad i ddarparu tystiolaeth a chynngor, er mwyn datblygu a monitro polisiâu addysgol. Mae diddordeb byw gennym felly yng ngwaith Estyn.

8.4 Ym mis Ebrill bydd Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru yn cyflwyno ei gynllun corfforaethol ar gyfer 2002-2005 i'r pwyllgor ac yn rhoi adroddiad ar yr hyn a gyflawnwyd dros y flwyddyn ddiwethaf.

9 Deddfwriaeth – rheol sefydlog 9.8 (i)

9.1 Fe wnaethom ystyried a rhoi adroddiad i'r Cynulliad ar Reoliadau Arolygu Addysg a Hyfforddiant (Cymru) 2001, Rheoliadau Ariannu Ysgolion a Gynhelir (Diwygio) (Cymru) 2002 a Rheoliadau Addysg (Datganiadau Cyllideb) (Cymru) 2002. Rydym ar hyn o bryd yn ystyried rhestr o is-ddeddfwriaeth berthnasol sydd ar ddod. Mae'r rhestr yn cwmpasu'r cyfnod o'r presennol tan ddiwedd Tymor yr Haf 2002.

9.2 Cawsom gyfle hefyd i drafod y Mesur Addysg, sydd ar fin cael ei drafod yn Nhy'r Arglwyddi, ar ddau achlysur yn ystod cyfnod yr adroddiad. Ymunodd yr Is-ysgrifennydd Gwladol (Don Touhig AS) â Gweinidog y Cynulliad yn un o'r sesiynau i esbonio darpariaethau'r Mesur a'r cynnydd a wnaed hyd yn hyn. Roedd hyn yn adeiladol iawn ac roedd y pwyllgor yn gobeithio cael cyfle pellach i drafod â'u cyd-weithwyr seneddol.

10 Cyllideb – rheol sefydlog 9.8 (ii)

10.1 Lluniwyd blaenoriaethau'r gyllideb yn yr haf, ac fe wnaethom gynnig sylwadau ar y gyllideb ddrafft yn ystod tymor yr hydref.

11 Cwynion – rheol sefydlog 9.8 (iii)

11.1 Ni dderbyniwyd unrhyw gwynion yn ystod cyfnod yr adroddiad.

12 Penodiadau Cyhoeddus – rheol sefydlog 9.8 (iv)

12.1 Ymgynghorwyd â'n henwebeion ar gyfer penodiadau cyhoeddus ar nifer o benodiadau i gyrff cyhoeddus yn ystod cyfnod yr adroddiad.

13 Blaenraglen Waith

13.1 Wrth edrych i'r dyfodol, rydym wedi cynhyrchu blaenraglen waith strategol ar gyfer 2002-03 a blaenraglen waith fanwl ar gyfer mis Mai 2002 i fis Gorffennaf 2002